

Diplomová práce

Student: Miroslav BOČEK

Obor: ČVJ-ZSV

Téma: Vlastní literární dílo

Vedoucí diplomové práce: PhDr. Josef Peterka, CSc.

Posudek vedoucího diplomové práce:

DP obsahující „projekt“ vlastního literárního díla s autorským komentářem by mohla být v rámci konzervativní koncepce našeho oboru vnímána spíše jako kuriozita. Jsem ale přesvědčen, že se naopak jedná o závažnou (na katedrách „výchov“ ostatně dávno již respektovanou) alternativu, která – i když nevyprodukuje publikovatelné texty či budoucího literáta a zůstane etudou – jako autentická tvůrčí zkušenost pomáhá budoucímu učiteli prolomit pozitivisticky vnějškový, jakoby byrokratický vztah k literatuře, který ve svých důsledcích stále citelněji oslabuje její status.

Diplomantovy básnické texty (už názvem obracející pozornost nikoli k světu, ale v módním duchu k aktu psaní) samy o sobě vyvolají ve čtenáři, v závislosti na jeho vkusu, značně rozdílné dojmy. Ocenit lze „urputné“ psaní, vycházející z halasovské víry v slovo a dojemně vzdorující dnes rozšířené „blábolivé“ spontánnosti. Kritizovat lze naopak sterilní manýru šifrování, kdy iluzorní magie slova poklesá do stereotypů předstírané hlubokomyslnosti.

V dané situaci je však rozhodujícím výkonem, zaujímajícím více než dvě třetiny práce, pronikavá autorská sebereflexe. Je zajímavou četbou, skýtající vhled do mladistvého tvůrčího hledání, překvapuje sebekritickým tónem, výstižností, analytickou důkladností, subtilní argumentací. V prostoru básnické „ontogeneze“ tak můžeme sledovat dnes opět aktuální spor mezi esoterickou linií (čistě, absolutní, atematické, hermetické, elitistické) poezie, založené na jazykovém ozvláštňení, a linií „exoterickou“, akcentující proti verbalismu či vágní symbolice spíše přímý výraz (Pound, Apollinaire), „věrnost tomu, co je skutečné“ (Cz. Miłosz, J. Kolář, Chalupecký). Subjektivní ponor zde mohl být ještě více fundován znalostí těchto vposled jmenovaných autorit moderny, odmítnuvších (jako i diplomant) narcismus izolovaného básníka a smysl poezie spatřujících v její schopnosti svědectví, spjatého s kognitivní a etickou funkcí.

Zvl. pozornost si zaslouží kapitola Intermezzo, kde si mladý básník pomocí experimentálního „protitextu“ ověřuje možnost (a pro mne překvapivou svěžest!) oproštěného, věcného záznamu konkrétní situace. Příběhové ztvárnění, které zvolil, je ovšem jen jedním z možných. Potenciál zajímavého ba hlubokého tématu - vztah „nepravděpodobného zjevu“ k (ne)pravděpodobné existenci člověka, skrývající v sobě mj. aspekty noetické, psychologické, rasové i občanské - je předčasně opuštěn, ostřeji bych řekl efektně rozmělněn, a bohužel se tu vůbec netestují ještě další možná odlišná řešení bezdějového reflexivního typu.

V závěrečné úvaze o krizi a budoucnosti poezie osvědčuje diplomant rozhled a dobrou orientaci v současných diskusích i schopnost formulovat si vlastní názor. Esej by stačilo trochu proškrtat a mohla a měla by být publikována. Zdá se mi jen, že spekulace o nevyužitém „komunikačním potenciálu“ se točí v bludném kruhu, pokud si jasně neuvědomíme, že se nejedná pouze o rafinovanější strategie sdělování, ale o povahu (naléhavost? pravdivost? obsažnost? plnost? aktuálnost?) vlastního sdělení, které je v dnešní tištěné poezii na rozdíl od písní vesměs nicotné.

Jedná se o netuctovou DP, která dokládá schopnost citlivě a kriticky interpretovat znakové kvality básnického textu a je příslibem literárního talentu. Přes dílčí připomínky ji hodnotím jako v ý - b o r n o u.

V Praze dne 12. 12. 2006

podpis vedoucího dipl. práce